

المپیاد علمی دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مقدمه:

پیشرفتهای سریع و روزافزون علوم، خصوصا علوم پزشکی و تغییر و تحولات مستمر در اقدامات پیشگیری تا نوتوانی بیماران، نیاز به بازنگری در اهداف غائی تعلیم و تربیت بخصوص آموزش پزشکی را به شدت مطرح ساخته است. آینده ایران نیازمند افرادی است که بتوانند بصورت خلاقانه و گروهی به حل مسائل کشور بپردازند. رسالت دانشگاههای کشور برای شناسایی، هدایت و پرورش استعدادهای علمی دانشجویان بر کسی پوشیده نیست. به علاوه، دانشگاههای علوم پزشکی به عنوان متولیان سلامت جامعه، نقش مضاعفی را در توسعه پایدار بر عهده دارند؛ از یک طرف بایستی نیروی انسانی و دانش مورد نیاز در بخش سلامت را تولید کنند و از طرف دیگر، مدیران شایسته‌ای را برای رهبری نظام سلامت و همسو سازی حرکتها و تصمیم گیری‌های این نظام با جهت گیری کلی توسعه در کشور عرضه نمایند. متاسفانه دانشگاههای علوم پزشکی برنامه‌ای برای پرورش مهارت حل مساله و کار تیمی در نظام سلامت ندارند. در واقع روش آموزش سنتی در دانشگاهها در بیشتر مواقع مخلوطی از اطلاعات و مفاهیم را به دانشجویان ارائه می‌دهد، اما آنان را در تجزیه و تحلیل، اولویت بندی و سازماندهی دانش نوظهور که لازمه تفکر انتقادی بوده و منجر به یادگیری موثر و با معنی خواهد گشت، به حال خود می‌گذارد.

یکی از روشهای رفع این نقیصه طراحی مسابقه‌ای کشوری است که مهارت حل مساله بصورت تیمی جزء ارزشهای آن باشد. در مورد تاثیر المپیادهای علمی بر افزایش مهارتهای دانش آموزان شرکت کننده در آنها مطالعات مختلفی انجام شده است. مطالعه‌ای در هلند در مورد تاثیر المپیاد ریاضی در شکوفایی استعداد ریاضی دانش آموزان، نشان داد که المپیادی‌ها در تحصیلات دانشگاهی خود موفق بوده‌اند و مقالات و کتابهایی در زمینه ریاضی چاپ کرده‌اند. المپیاد همچنین باعث افزایش اعتماد به نفس آنان شده بود و به انتخاب شغل آینده‌شان کمک کرده بود. این امر نشان می‌دهد که شرکت در مسابقات علمی می‌تواند به رشد فردی و حرفه‌ای فرد کمک کند.

پیشینه المپیاد علمی:

ایده اولیه برگزاری این مسابقه علمی در سال ۱۳۷۹ در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان مطرح گردید. از حدود سال ۱۳۸۵ اقدامات اولیه برای طراحی آن شروع شد و تاکنون جلسات متعدد هم‌اندیشی با حضور استادان، کارشناسان و دانشجویان حائز رتبه در المپیادهای دانش آموزی برگزار شده است. با توجه به تفاهم به وجود آمده در میان اکثر دانشگاهها و مسئولان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبنی بر لزوم تقویت قدرت تفکر و استدلال بین دانشجویان علوم پزشکی، هم‌اکنون بستر مناسبی برای برگزاری این المپیاد فراهم آمده است.

روند کلی المپیاد علمی:

همه ساله از اواخر آبان ماه خبر ثبت نام المپیادهای علمی دانشجویی از طریق درج خبر در سایت دفتر استعدادهای درخشان، کانالهای تلگرامی مختلف و نیز

نصب پوستر و اطلاعیه در تمامی دانشکده ها و بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه آغاز می گردد. ثبت نام دانشجویان به صورت حضوری، تلفنی و یا ارسال فرم ثبت نام به ایمیل کارشناس مربوطه و در تاریخ های اعلام شده صورت می گیرد، پس از اعلام حیطه ها و موضوعات آنها از طرف ستاد مرکزی المپیاد های علمی برنامه ریزی جهت برگزاری کلاسها و هماهنگی با اساتید مربوطه در حیطه های انتخابی صورت می گیرد که تمام متقاضیان شرکت در المپیاد باید در این کلاس ها حضور یابند. با توجه به اینکه در سالهای اخیر المپیاد به صورت آمایشی (منطقه ای) برگزار شده است، مراحل انفرادی و گروهی در حوزه ای که وزارت بهداشت تعیین می کند انجام می گیرد. بر طبق سالهای اخیر آزمون درون دانشگاهی در سطح دانشگاه برگزار می شود. تعداد نفرات شرکت کننده دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه بالغ بر ۲۰۰ نفر می باشد. که از میان آنها در هر حیطه ۱۰ نفر جهت آزمون کشوری معرفی می شوند.

این افراد پس از ثبت توسط کارشناس در سامانه وزارت بهداشت در آزمون هماهنگ کشوری شرکت می نمایند و پس از آن منتخبی به مرحله بعدی راه می یابند. با توجه به دستور وزرات بهداشت المپیادهای علمی دانشجویی در شش حیطه زیر برگزار می شود:

۱. تفکر علمی در علوم پایه

۲. مدیریت نظام سلامت

۳. استدلال بالینی

۴. آموزش پزشکی

۵. مطالعات میان رشته ای

۶. کارآفرینی در بستر دانشگاه های نسل سوم

شرایط شرکت کنندگان:

کلیه دانشجویان مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری حرفه ای دانشگاه ها/ دانشکده های علوم پزشکی سراسر کشور شاغل به تحصیل و یا دانش آموختگانی که تا تاریخ برگزاری اولین آزمون از مجموعه آزمون های کشوری المپیاد در هر دوره کمتر از شش ماه از فارغ التحصیلی آنها گذشته باشد، می توانند بدون در نظر گرفتن معدل کل و سال تحصیل در المپیاد شرکت کنند. البته در حیطه مطالعات میان رشته ای علوم انسانی و سلامت، همانند کارآفرینی در بستر دانشگاه های هزاره سوم علاوه بر دانشجویان کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری عمومی، دانشجویان PhD و دستیاران (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) هم می توانند شرکت کنند.

- دانشجویانی که در یک حیطه حائز رتبه اول شوند در المپیاد دوره بعد نمیتوانند در آن حیطه شرکت نمایند.

- شرکت در یک حیطه و کسب رتبه در آن منعی برای شرکت در سایر حیطه ها در دوره های بعدی المپیاد نمی باشد.

منابع حیطه ها:

موضوع المپیاد در حیطه استدلال بالینی، چهار فیلد ماژور پزشکی عمومی (داخلی، اطفال، جراحی، زنان) است، بنابراین رفرانس های معمول دوره پزشکی عمومی قابل استفاده می باشد ولی این به معنای آن نیست که سوالات دقیقاً از متن کتب رفرانس طرح می شود.

دانشجویان عزیز در صورتی که می خواهند با مفاهیم استدلال بالینی و آزمونهای آن آشنا شوند می توانند به کتلاب استدلال بالینی نوشته دکتر علیرضا منجمی مراجعه نمایند.

در حیطه تفکر علمی در علوم پایه طبق روال همه ساله منبع خاصی معرفی نمی شود. اما منابع چهار حیطه دیگر با توجه موضوع انتخابی از طرف وزارت بهداشت هر ساله تغییر می کند.

اهداف برگزاری المپیاد:

اگرچه برگزاری المپیاد به صورت بالقوه می تواند شکافهای متعددی از نظام آموزش علوم پزشکی را ترمیم نماید، ولی اهداف مشخص زیر برای آن متصور است:

۱. تلاش در جهت جنبش نرم افزاری و رسیدن به چشم انداز ۲۰ ساله

۲. شناسایی افراد مستعد علمی

۳. ترغیب و تشویق افراد مستعد علمی

۴. جهت دهی به فعالیتهای علمی فوق برنامه

۵. ایجاد روحیه و نشاط علمی

۶. تبادل فرهنگی بین دانشگاهی

ارزشهای حاکم بر المپیاد:

در المپیاد دانشجویی تیمها از رشته‌های مختلف علوم پزشکی از دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور در جوی صمیمی و هیجان انگیز بصورت خلاقانه به حل مسائلی می‌پردازند که می‌تواند به پیشرفت نظام سلامت کشور و یا علوم پزشکی در جهان کمک کند. بنابراین ارزشهای زیر در طراحی و اجرای المپیاد حاکم خواهد بود:

۱. توجه به تفکر خلاق و انتقادی

۲. توجه به اهداف نظام سلامت

۳. تشویق کار تیمی

۴. تشویق فعالیتهای بین رشته‌ای

۵. ایجاد یک محیط شاد رقابتی

۶. قدرشناسی از عالمان و توجه به فرهنگ اسلامی

اهم اقدامات صورت گرفته در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در راستای آماده سازی تیم های دانشجویی برای شرکت در المپیاد به شرح ذیل می باشند:

- ارسال فراخوان و اطلاع رسانی به دانشجویان دانشگاه در خصوص المپیاد علمی، حیطه ها و موضوعات
- ثبت نام دانشجویان در حیطه های مورد نظر ایشان
- برنامه ریزی کلاسها و هماهنگی با اساتید مربوطه
- برگزاری آزمونهای درون دانشگاهی حیطه ها
- برقراری ارتباط دانشگاه های مطرح و صاحب نام در عرصه المپیاد علمی کشور
- اعلام اسامی دانشجویان تیم های منتخب حیطه ها به وزارت خانه جهت شرکت در مرحله کشوری
- اعزام تیم ها به مرحله کشوری
- تقدیر از اساتید مشارکت کننده در امر تدریس دانشجویان، دانشجویان راه یافته به مرحله کشوری و برگزیدگان مرحله کشوری
- اعطای امتیاز خاص به دانشجویان برگزیده براساس آیین نامه استعداد درخشان وزارت بهداشت و درمان آموزش پزشکی

دانشجویانی که در المپیاد رتبه ۱ تا ۳ را کسب نمایند به شرط دارا بودن شرط معدل استعداد درخشان محسوب می شوند و میتوانند از تسهیلات آن استفاده نمایند.

تسهیلات کسب رتبه در المپیاد های علمی:

- ✓ امکان تحصیل همزمان دو رشته تحصیلی برای دانشجویان مقطع دکتری حرفه ای

- ✓ بهره مندی از تسهیلات بنیاد ملی نخبگان از جمله اختصاص جوایز تحصیلی پژوهشی و کمک هزینه ها
- ✓ حذف شرط معدل برای آزمون کارشناسی به پزشکی
- ✓ عضویت در دفتر استعداد درخشان دانشگاه و استفاده از تسهیلات آیین نامه استعداد درخشان به واجدین شرایط
- ✓ کسب سهمیه ۱۰ درصد "با آزمون" در آزمون مقطع کارشناسی ارشد برای دانشجویان کارشناسی در صورت کسب رتبه
- ✓ استریت شدن دانشجویان مقطع دکترای حرفه ای در آزمون دستیاری تخصصی

افق دید:

- ۱- ایجاد فعال ترین واحد علمی دانشجویی در سطح غرب کشور تا سال ۱۴۰۵ شمسی.
- ۲- کسب مدال المپیاد در کلیه حیطه های المپیاد علمی تا سال ۱۴۰۵ شمسی